

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii“ în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Alba-de-jos.

Redactor: Alexandru Lupeanu-Melin.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 1 cor. a doua și a treia oră 80 fil.

Cumpăatul vorbeii

Multe vorbe de clacă poți să auzi în zilele noastre. Indesebi prin celea crâșme și pe ulițele satelor, la poveștile de duminică. Ori pe la târguri, pe la mori și pe unde stau oamenii fără treabă și încep a pune lumea la cale. Unu spune o vorbă altu alta și se încinge politica, precum se încing ierburile uscate, aprinse de copii primăvara, în postul Paștilor.

Vezi că se ridică ba ici, ba colo câte-unul, mai gureș decât un potracăr, înalță fruntea cu mândrie, își răsucesce mustața și întinde la ocșaguri, încât te miri de unde le scoate. Și cuvântează:

— Ascultați-mă pe mine, că eu știu cum stă lumea... Eu sunt om umblat, așa

să vă socotiți. Am aflat eu din gazete și mi-a spus ș'un domn când am fost la târgul Săn-Petrului de mi-am cumpărat boii cei șvaireri...»

Apoi, cuvântătorul împarte țările precum împarte omul sărac mămăliga la doisprezece copii. Invârte împărățiile precum invârte sumanul când vrei să-l uști la soare: și pe față și pe dos.

Nu-i vorbă spune el prăpăstii, dar ocșagurile acestui soi de om nu sunt primejdioase. Le înnoadă, le mai toporește, uneori le mai și nimereste, dar de stricat nu strică.

Sunt însă alții, cari varsă otravă în ascultători și clatină cumpăatul multora. Aștia nu sunt atât de han-goși, nici nu-și ridică frun-

țile din multime, ci își acoper ochii cu streșina căciulii și vorbesc boldiș, pe șoptite numai. Aceștia aproape totdeauna cârtesc și sunt nemulțămiiți cu starea lucrurilor, cu mer-sul țării și al lumii.

Nu sunt îndestuliți cu secretarul comunei, cu popa, cu județul dela oraș, cu cârma cea mare a țării, cu nimic. De celea mai multori îți vorbesc numai între patru ochi, te trag de mânecă, ori te îmboldesc ușor cu cotul și-ți spun cu atâta acreală în vorbă, de crezi că au beut oțet în ziua aceea. Șo-șo-șo-șo: că secretarul mănecă comuna, că popa nu se mai satură de pământ, că s'a învoit să bage iarăși pe feciori cătane, că cei mari nu fac dreptate, că cei de limba ta sunt mai răi decât limba străină de ieri. Că-i multă hoție în toate părțile, că

nu-i bună rânduială în lume. Că puterea-i în mâna domnilor... Și câte și mai câte, încât îți întepeneste căciula pe cap de atâta cumpătare.

Iar decât aceștia sunt alții și mai primejdioși, cari nu șoptesc numai, ci își adună mâna pumn și amenință, zicând în gura mare (firește, să nu fie auzit decât de oameni mai slabi de inger): Las că o veni ea vremea dreptății!

Ei bine ce sunt toate acestea? Ce minuni sunt în stare să mai poarte celea guri omenesti?

Ce să fie, — iaca vorbe de clacă, vorbe spuse și lățite din ușurătate, din nepricepere, ori din răutate ultoită întrânsi de tăciunari cari se strecoară printre noi cu planuri drăcești. Tăciunari străini, cari ne pizmuiesc pentru norocul și vrednicia noastră din aceste zile mă-

IAIA.

I.

Gălăgie mare de copii și vaiete înfricoșate, câte-odată chiar urlete, îmi vestiau întotdeauna, că iarăși a venit Iaia în sat. Asta se întâmplă aproape în toată săptămâna odată. Când l-am văzut mai întâi era toamnă, pe la culesul cucuruzului. Eram în curte și am auzit gălăgia și vaietele și urletele. Deodată numai s'a deschis poarta și a intrat Iaia. Un om înalt, cât o prăjină, ca de douăzeci și șapte de ani. Avea ochii înholbați și plini de lacrimi, niciodată n'am văzut atâtea lacrimi în ochii unui om. Când m'a văzut s'a oprit locul, m'a privit speriat și... a început să plângă.

— Ce-i prietine? — I-am zis, — că atunci încă nu-i știam numele.

Ei îmi arată poarta și apoi isbucni de-odată cu glas tremurător:

— Vai... mă bat... mă omoară!

Și când mi-o spunea asta, tremura în tot trupul și făcea niște ochi... de mă înfloram și eu și simțeam că încep să tremur.

Mă uitai cătră poartă. O ciurdă de copii aștepta în uliță, copii de toate vârstele, dela cinci până la zece ani. Așteptau nerăbdători și... se uitau la mine cu sfială. Iar eu am înțeles pe loc cum stă treaba. Am luat o nuiă și am ieșit în uliță. În câteva clipe apoi întrecăgă ciurdă de copii a fost ca intrată în pământ.

Intors în curte, aflai pe Iaia șezând pe un butuc, își ștergea lacrimile cu mâneca sumanului. Și răsuflă din greu și din toate baierile pieptului, ca după o luptă inversunată. I-am adus un codru de pâne. L-a mâncat în câteva clipe, cu lăcomie mare, — și când i-am mai adus unul — nu l-a primit. S'a ridicat în picioare, s'a uitat lung la mine, — o privire grozavă — și apoi s'a îndreptat cătră poartă.

M'am pus în dreptul lui.

— Vezi prietine, — i-am zis — la ce te temi tu de niște copii? Văzut-ai cum i-am alungat eu cu nuiă? Măcarcă numai le-am arătat-o! Iea și tu nuiă la mână și unde mai întâlnești vre-un copil — cârpește-l! Pe răspunderea mea!

Iaia puse mâna pe nuiă și — îmi zimbi una. O, n'ați văzut

pe Iaia zimbind! Vă spun, că n'ați mai dori să vedeți zimbet de om niciodată! Apoi se duse pe uliță în sus.

L-am urmărit cu privirile, am vrut să văd, ascultă sfatul meu?

Ca la vre-o două-sute de pași ciurda de copii răsări ca din pământ. Iaia se opri locului — ridică nuiă în aier, cu mâna tremurătoare, — apoi în clipa următoare o izbi la pământ — și — o luă la fugă. Iar copiii după ei — și — re-incepu aceeaș gălăgie, aceeaș vaiete, aceeaș urlete...

II.

Alt nume nu știu să fi avut Iaia. Așa-l știa toată lumea, a răsărit de-odată ca din pământ în jurul acela. În toată săptămâna, cu foarte rari abateri, de

rețe și cari adușmea să ne răstoarne iarăși în întunerecul și robia de cari am scăpat. Ne hulesc slujbașii, scornesc minciuni despre popi, vreau să-și bage colții chiar în cinstea cărmuirii noastre, ca băgând zavistie între noi, fiii aceluiși popor, să ne sfășiem și să ne păpăm țara, precum ș'au păpat-o Rușii și Ungurii. Iar între noi se găsesc uneori oameni scurt văzători, cari nu oblicesc cursa ce ni-se întinde, cred, ascultă și cad în rătăcirii grozave, se fac tăciunari și ei.

Nu zică nime, că între noi, chiar între cei puși să poarte grija altora, nu vor fi și oameni uitați de sine, cari să nu greșască, ori să nu scape când și când cumpăna dreptății din mână. Dar aceștia sunt numai cei puțini, cei deochiați. Și nu trebuie să judecăm codrul după uscături.

A fost de curând prin Ardeal un gazetar vestit din Spania, care a venit anume trimis de gazetele din țara lui și de cele din America de sud, să vadă, cum stă țara asta sub stăpânire românească și cum

stă România Mare înfăptuită de curând. Și acest gazetar, după ce a văzut țara Sârbilor și țara Cehilor, s'a minunat tare de rânduiala dela noi și a spus unui redactor al nostru:

— „Domnule, aici la Dumneavoastră e rai. În România Mare ori unde, în vechiul regat, în Basarabia, Bucovina și Ardeal, poți să te plimbi cu mâinile în sân și poți să trăiești cum îți place, și poți să-ți vezi de treburi. Ferească Dumnezeu ce-i în alte țări răsărite de curând: prăpăd. Trebuie să stai tot cu sufletul la gură de groaza bățăilor și încierărilor de acolo. Acolo-i clocot, la Dumneavoastră e țară cu așezământ. Se vede, că sunteți oameni cu socoteală și aveți oârmă bună. Și Rege cu dreptate“.

Așa spunea gazetarul spaniol mai dăunăzi. El a văzut bine și a avut priceperea să cunoască starea cea adevărată, că altfel nu-și chiețuiau gazetele din Spania banii ca să-l trimită peste țări și mări până la noi. Așa a văzut el și așa este.

Prin urmare, să le lăsăm în potop vorbe de clacă și să ne ținem cumpătul.

Să nu facem din țintar armăsar și să nu ne otrăvim noi pe noi cu gurile noastre.

Să nu credem tot ceea ce aduce vântul, că vorba rea e ca schinteia: aprinde și mistuiește.

Alegerile de deputați.

— Se vor ține neamănat în Noemvrie.

Pentru schimbarea de guvern dela București și pentru împrejurările politice din afară de țară, alegerile de deputați au trebuit să se tot amâne. Erau să fie ținute în cea dintâi zile ale lui Octomvrie, acum însă a ieșit un »Decret regal« (Hotărâre a Regelui) care în Articolul 2 spune din cuvânt în cuvânt următoarele:

— **Alegerile pentru adunarea deputaților vor avea loc în zilele 2, 3 și 4 Noemvrie. Alegerile pentru senat în zilele de 7 și 8 Noemvrie“.**

Prin urmare, de data aceasta alegerile se vor ține nesmintit, mai ales, că același decret regal spune în Art. 5.

— „**Nouile adunări legislative constituante sunt convocate (chemate) în București în ziua de 20 Noemvrie, anul curgător“.**

Alegerile la noi, în Ardeal, Banat, Crișana, Sătmar și

Maramurăș se vor face în toamele legii desbătute în Marele Stat dela Sibiu și ridicată la putere de drept prin iscălitura Maiestății Sale Regelui.

Scrisorile de candidare pentru deputați trebuiesc înaintate până în 24, iar celea pentru senatori până în 29 Octomvrie.

Ne vine un îndemn frumos din Bucovina.

— Înțelegere între preoți și învățători.

Preoții și învățătorii din Bucovina au hotărât, că în fața alegerilor de deputați își vor da mâna în frumoasă frăție și astfel se vor înfrății la alegeri. Dânsii vreau să lucreze mână'n mână, ca unii cari același dor și același scop îl au pentru întărirea și fericirea neamului. Luptători ai luminei sunt și unii și alții, deci alături se cade să fie.

Iată cum se găsesc cei buni și cum știu să fie una în munca pentru neam!

Glas din bătrâni.

Dacă dușmanul vostru va cere legăminte rușinoase dela voi; atunci mai bine muriți, decât să fiți priverorii împărțirii și ticăloșiei țării voastre.

Cronica moldovenească

mai bine de zece ani, Iaia fugi de-alungul satului c'o ciurdă de copii după el. Nu cerșia dela nimeni niciodată, dar oamenii miloși ieșiau în uliță c'un codru de pâne... mai ocăriau pe cei copii... I-am ocărit și eu de nenumărate ori, dar cu acelaș rezultat. Iar când au erescut copiii mei... a trebuit să port o adevărată luptă până când am izbutit să-i împiedec să n'o ica și ei cu ciurda de copii după Iaia.

Ziua când își făcea Iaia plimbarea de-lungul satului era o zi nespuse de tristă pentru mine. Vaietele lui îmi răscoliau sufletul și lacrimile lui adeseori făceau să izvorească lacrimi și din ochii mei. Se întâmplă să dea vreo bucurie peste mine, căci o, Doamne, am avut și eu zile senine în viață. — Dar dacă se întâmplă să fie atunci ziua lui Iaia... noroc bun lume!

Am cercat să aflu povestea lui. Mi-a spus o femeie o istorie tristă. Așa Iaia a fost un băiat orfan de amândoi părinții, băiat din flori pripăcit pe la casa unui om sărac, într'un sat

din fundul munților. Era sburdănic peste măsură, vătavul copiilor din sat și eroul tuturor nădrăvăniilor copilărești cari te fac să fizi câte-odată să ți-se adune părul măciucă în vârful capului. Ziua la câmp, cu vitele, iar seara dealungul satului...

Eră de treisprezece ani, mulți din băieții de seama lui mai imputinări din cele nădrăvăni, dar el acum le făcea mai cu coarne. Intr'o Vinere mare s'a dus și el la biserică la slujba prohodului Domnului. Biserica luminată cu zece de lumini, îi făcea ochii să-i strălucească și când toți oamenii au ieșit să încunjure biserică, el avea în mână cea mai frumoasă lumină. Eră meru în apropierea popii și ar fi vrut să nu se sfârșească în veac slujba asta frumoasă. Când, după încunjurarea de trei ori a bisericii oamenii au intrat în biserică, el n'a intrat, ci a rămas afară, a încunjurat biserică mai departe, încă de vreo trei ori, cu câțiva copii după el.

A așteptat apoi până când s'a

dus popa acasă și oamenii. Când peste sat se făcuse liniște adăncă, o liniște potrivită ou noaptea cea sfântă când Izvorul vieții zăcea în mormânt, Iaia și cu ceilalți copii, ascunși după biserică, își aprinseseră din nou luminile și... încunjurară biserică mai departe. Iaia merge înainte, c'o lumină mare și groasă și după el copii cu luminițe de seară. Și cântau toți »Aleluia“.

Deodată se trezi întreg satul din somn. Il trezise un vuiet înfricoșat și strigătele desnădăjduite: Arde biserică! Alergară toți într'acolo, eră un vaiet cum nu s'a mai pomenit, dar n'au putut s'ajute nimic, biserică eră pe o dălmă și apa departe... Dar chiar să fi fost apă... biserică eră de lemn, o biserică bătrână. Trosnău grăzile de gândia ei se prăpădește lumea în foc, și săriau schinteile chiar și la o pușcătură. Se porni un vânt năpraznic și focul se încinse mai departe... luară foc vreo douăzeci de case și curi. Acum oamenii își chiar pierdură capul, lăsară biserică la țirica celui de sus și

a flacărilor și o luară... cari încătrău... Iar popa bietul, un om bătrân cu barbă lungă, umblă, desnădăjduit dela casă la casă, îndemnă pe oameni la ajutor împrumutat, dar... cine mai avea cap să-l asculte! Veniseră oamenii din cealaltă parte de sat, potrivnică vântului, accia au mai ajutat câte ceva.

Iar o ceată dintre ei aduceau pe Iaia pe sus, între injurături ne mai pomenite. Bietul Iaia era cu obrăjii plini de sânge, atâția pumni îi cărase mulțimea înfuriată. Auziră oamenii de isprava lui și îl aflară pitulat lângă un gard, tremurând ca varga...

— Iată, — asta a pus focul! — răci omul ce-l aducea pe umeri, iar mulțimea într'un glas:

— În foc cu el!

Își poate inchipui ori-cine urletele înfricoșate și desperate ale lui Iaia. Se abătea, ca un pește în brațele oamenilor, cari maintau cătră foc... Par'că se sălbătăieise dintr'odată toată lumea... ochii speriați... strigătele dureroase... ale lui Iaia

Nenea Wilson.

— S'a arătat proroc și pare că
ține mai mult la cojoc. —

Multă sfară a făcut în lume
numele lui Wilson, președintele
Statelor Unite din America.
Atunci când Germanii țineau
încă lupta cu tărie și puterile
Antantei se opinteau din greu
să le vină de hac, s'a ridicat
de peste apa cea mare a Apu-
sului chipul ras al președintelui
Wilson și a început să predice
cu multă valoare, că pace nu
se poate face până atunci, până
când nu vor fi zdrobiți germanii
și până când nu vor ajunge
toate popoarele, cât de mici, la
dreptate deplină în pământul
lor strămoșesc. Și acestea strigări
le cuprinsese prorocul cel
nou în anumite puncte, ca punctele
celor zece porunci din
tablele legii primite de Moisa.

Punctele erau bune nu-i
vorbă și pe placul lumii întregi,
încât numele lui Wilson se ridi-
case în slavă de mărire pre-
tutindeni în lume.

Însă nenea Wilson a fost
bun, se pare, să facă puncte,
dar nu să le și țină. Căci,
după ce au fost biruiți germanii
și s'au pus diplomații la masa
păcii dela Paris, cei cari încurcă
lumea mai mult sunt toc-
mai Americanii lui Wilson...!

Îndeosebi nouă, Românilor,
ne face spânul de american
multe neajunsuri și ne gătește
curele de strămoșești și pe vii-
tor. America nu se învoiește
să ne căpătăm noi granițele
întru toate așa precum le do-
rim și precum ni-se cad, ea se
face tot pară ca jidovii să ca-

pete drepturi peste drepturi în
țara pe care nu ei au făcut-o
și nu ei i-au frământat pământul
cu sudori și cu sânge. Și
tot America vrea să fie România
Mare o ogradă fără garduri, cu
drumurile, cu trenurile și cu
poștele de haramul orieui, ea
ar vrea să pună mâna pe pe-
trolul, pe pădurile și pe gră-
nele noastre.

Adecă nenea Wilson făcea o
gură și o predicatie, încât îți
venea să crezi că cine știe ce
proroc nou s'o fi coborât din
ceriu în zilele noastre păcă-
toase. Când colo, iacă, are
bagseamă și Wilson buzunări
și încă de celea „americane“,
fără fund... Că altfel de ce atâta
împotriveală din partea lui față
de noi, cari n'am vrea să ne
lăsăm țara de jaf, și atâta dra-
goste față de Sârbi, cari i-au
vândut toată bogăția țării lor
și încă mai pe nimica.

Datoria Bulgarilor.

— Trebuie să întoarcă îndărăt
ce-au prădat. —

În înțelesul Contractului
de pace Bulgaria va trebui
să dea

României: 60 de tauri
între 10 luni și 3 ani, 6000
de vaci, 5250 cai și iepe,
1050 catări, 3400 boi de
jug și 1500 de oi.

Serbiei: 50 de tauri, 6000
de vaci, 2250 cai și iepe,
1000 catări, 4000 boi și
12,000 de oi.

Greciei: 15 tauri, 5000
cai, 450 catări, 1800 boi,
6000 oi.

vecinica odihnă. Venia dintr'un
sat și mergea într'altul și cum
drumul era tinos, a făcut și el
ca toată lumea, a cotit-o cătră
drumul de fer. Pășia liniștit
între sine, fără să-i pese de
lumea asta. La o cotitură apoi
l'a ajuns un tren de povară. Un
urlet infricosat... atâta a fost
totul... apoi numai duritul
mașinei și al vagoanelor. Și
după ce a trecut trenul... liniște
adâncă. L'au mutilat grozav
roatele trenului, dar așa mutilat
cum era, putea-i acum să-te-
niți fără groază în fața lui: se
întipărise pe ea liniștea aceea
de care n'a avut parte în viață.

Moartea i-s'a întâmplat pe
hotarul satului nostru și astfel
l'am îngropat eu, cu cantorul
și crâșnicul. Un om îi puse
siciul în car, iar noi mergeam
înainte. Nimeni nu venia după
car... câțiva copii doar ne
priveau de departe. Ei ar fi
voit desigur, să-și mai facă
odată roughiul cu laia, dar eram
și eu acolo și... de popa se
tem și ei.

Din Lumea largă.

Bolșevicii cer pace.

Bolșevicii ruși s'au obosit
văzând că se sbat zădarnic
să răstoarne întreagă lumea
cu fundu 'n sus și să sdro-
bească tot cei-a mai rămas
întreg după cumplitul război
de cinci ani.

Au dat cu bostanul de
piatră și cer pace acum.
Spun, că ei lasă Rusia de
capul ei și n'au altă dorință
decât să fie lăsați să treacă
sănătoși în — America! Asta
o cer îndeosebi *Lenin, Tro-*
tski, Zinoviev și încă alte
9 căpetenii.

Incurcătura pentru Fiume.

Treaba cu orașul Fiume cu-
prins de poetul italian *D'A-*
nnunzio face mare incurcă
în Europa. Diplomații dela
Sfatul păcii nu vreau să re-
cunoască această cuprindere
și strigă în gura mare că
Italia să-și cheme acasă că-
tanele de-acolo. Italia spune,
că ea nu l'a trimis pe *D'A-*
nnunzio, nici cătane nu i-a
dat, ci poetul a făcut cu
dela sine putere ceea ce a
făcut. Iar *D'Annunzio* nu vrea
să părăsească orașul. În
aceeași vreme Italianilor le
place bravura îndrăznețului
poet și, bagseamă pe sub
mână, îl incurajază să nu se

lasc. Oastea italiană de alt-
fel spune pe față, că ea e
pe partea lui *D'Annunzio*.
Și la caz de lipsă îi sare
într'ajutor.

Sârbii și Croații fierb de
mânie că vine un italian și
le ia îmbucătura cea bună
și frumoasă de dinaintea na-
sului. Se vestește, că se
chiar gată de bătaie pentru
Fiume.

Incurcătura se tot îngroașă,
mai ales că și Nenea Wilson
o ține morțiș: Afară cu
D'Annunzio din Fiume!
Tot Wilson e pricina și aici...

Denikin.

Am mai vestit cetitorilor
noștri, că acest general a
bătut rău pe bolșevici, și
că i-a alungat până aproape
de Moscva. Dar biruințele
pe semne l'au îmbătat de
cap, că a început să ves-
tească lumii, că țanta lui
este să închege din nou
Rusia țaristă.

Abia a început să ves-
tească acest gând trufaș al
lui, a și început să-i mear-
gă rău. Pricina căderii lui
de pe scara îngâmfării e, că
Ucrainenii îndată ce i-au
cetit gândul, s'au întors cu
armele contra lui, ba au în-
ceput și bolșevicii, să-l în-
colțească din nou. Și așa
nu peste mult o să cadă
de tot starea lui. Bagseama,
ca să se adeverească, ca de
atâtea alteori, că Dumnezeu
„celor îngâmfăți le stă im-
potrivă“.

Povestea lui Denikin pe
noi Români ne privește
numai întru atâta, întrucât
el avea de gând să pretindă
dela noi Basarabia.

**Canada cumpără dela
noi.** Statul Canada din
America a comandat 500000
tone (o jumătate milion va-
goane) de petrol. Vapoarele
de transport sunt în drum
spre Constanța.

Frăția Franceză și Italiană.
Pentru pomenirea în veci de
veci a frăției de arme dintre
Francezi și Italiani din marele
războiu, se vor ridica două sta-
tui (pietrii cioplite de pomenire)
asemănătoare. Una se va așeza
pe muntele Bligny din Franța,
unde s'au bătut soldații italieni
pentru francezi, iar cealaltă pe
muntele Grappa în Italia, unde
francezii s'au bătut pentru Ita-
lieni. Până acum s'au adunat
500000 Lei în acest scop.

nu putură înmuia pe nimeni.
Cu cât glasul lui era mai plân-
gător, cu atât strigătele mul-
țimei mai infuriate.

— În foc cu ell

Tocmai atunci săși acolo
popa...

— V'ați pierdut capul, măi
oameni buni? — răeni și el
odată și apoi smulse cu puterea
pe laia din brațele lor...

De-atunci laia n'a mai dat
prin satul acela. Se făcuse
pribeagul alor vre-o zece sate
din jur. Cât ce intră într'un sat,
răsare ca din pământ ciurda de
copii și... o ica după el. Iar
el dă fuga înainte, plângând și
vâltându-se... Câte-un om milos
îi întinde un codru de pâne, îl
ica și îl îmbucă repede și...
fuge mai departe. Și dacă col-
indă satul merge într'alt sat și
începe acelaș joc... Așa-i trista
lui vicață de patru-preșec ani
încoace.

III.

Așa ar fi și acum, dacă nu
l'ar fi împins soartea cătră-

Am ajuns la groapă. O scurtă
rugăciune tacă. Cuvântare n'am
ținut. Nici n'aș fi avut cui. Și
apoi... ce-aș fi spus? Aș fi
scos un „vai“ — adânc, dureros,
din fundul inimei și apoi — aș
fi răsuflat ușurat. Atâta tot.

Am vărsat totuși... o lacrimă.
Și apoi... „Vecinica lui po-
menire“!

Septimiu Popa.

Pilduri chinezești.

— Temnița și noaptea e în-
chisă și totuși este plină; bisce-
rica toată ziua e deschisă și to-
tu-și este goală.

— Adeseori e mai ușor să
chibernisești o împărăție decât
o familie.

— Dacă ai bani mulți găsești
neamuri de tot soiul, dacă ai
puțini, nimeni nu-ți cere cume-
taria.

ȘTIRI.

— „Unirea Poporului” primește daruri pentru Casa orfanilor de război și le publică totdeauna cu dragă inimă.

— Boala spaniolă, care a secerat atâtea vieți în toamna și iarna trecută mai ales la sate, se va arăta iarăși în această lună — așa procește un doctor din New-York. Și anume după ce vor da răcelile și oamenii vor trebui să stea mai mult închiși în casă. Ea nu va fi tocmai așa de primejdioasă ca anul trecut, însă destul de iacomă. Cei cari au pățit odată de această boală vor căpăta-o mai greu. — Nu putem știi, că oare medicul american întrucât va va avea dreptate în prorocia lui. Una însă ar fi bine: să ne păzim și să fim cu grijă! Iar cea mai bună grijă în privința boalei spaniole e să nu venim în atingere cu cei bolnavi, iar dacă s'ar întâmpla totuși să ne îmbolnăvim atunci să ne punem numai decât în pat și să nu ne sculăm până nu ne îngăduie doftorii, ori ne simțim noi înșine că ne-am vindecat deplin.

— Femele-primar. Primar (jude sătesc) al orașului Steinberg din Germania este o femeie cu numele Schuschardt, nevasta unui fabricant de bere. Iată cea dintâi femeie, care poartă pălăria unui oraș întreg.

— Coroane false. Resortul finanțelor spune, că niște rău voritori pun mereu în circulație bani falși (râi) de câte una și două coroane. Coroanele aceste deși se aseamănă mult cu cele bune, totuși se pot cunoaște de pe aceea, că numeri s'au tipărit cu cifre mai mici, și că numărul seriei se începe cu 7, pe când la cele bune se începe cu numărul 1. Grijii dar frați țărani și fiți cu băgare de seamă la primirea banilor.

— Inmormântare cu aeroplanul. În orașul Toronto din America sicriul unui copil mort a fost dus la groapă cu mașina de sburată. Aceasta se poate numi cea dintâi îngropăciune cu aeroplanul.

— O găină a ouat 14 ouă într-o zi. Unde hantătar s'ar fi putut întâmpla lucrul acesta dacă nu în — America? Un crescător de găini de acolo, joară pe lună și pe stele, că o găină a lui a ouat într-o singură zi 14 ouă... Ar mai fi să spună, că a doua zi găina cea spornică s'a pus pe ele și le-a clocit, iar a treia zi umblă prin curte cu 14 pui buni de tocand! Harnică pasăre!

— Faptă bună. Pentru Orfelinatul din Blaj Români din satul Ciucmandru au adunat 591 cor. și 3 ferdele grâu. Dumnezeu răsplătească-le însutit!

— Grădina întreagă într'un pom. Un american cu numele Henri Flater din orașul Findlay (Ohio) are în grădina sa un pom altoit cu treizeci și șase feluri de fructe; câte crengi atâtea soiuri de poame. Pomul e pus măr din răsad, iar acum face mere, pere, pierseci, gutui și câte și mai câte, ce-ți poștește inima. Pomului acestuia minunat i-a mers vestea până în depărtări foarte mari și vine lume peste lume să-l vadă.

— Au de gând să facă ocolul pământului în sbor. Insoțirea sburătorilor din New-York face știre, că pregătește un ocol în jurul pământului cu mașini de sburat. Sburătorii vor avea să plece din acel oraș al Americii spre Răsărit s'au spre Apus și vor trebui să se întoarcă, tot în sbor, din partea potrivnică plecării, după ce vor fi încunjurat lumea toată. Cel care se va întoarce mai de grabă întreg și sănătos din acest ocol mare, va primi ca răsplătă un milion de dolari.

— Mănăstire jefuită. În mănăstirea Putna din Bucovina, locul de odihnă al voevodului moldovean Ștefan cel Mare, au pătruns hoși prădând scumpulurile cari se aflau acolo. Nu se știe încă dacă ticăloșii au luat și lucrurile vechi din vremea lui Ștefan.

— Cine a împușcat pe Tisza. Chiar anumit nu se știe nici astăzi cine a împușcat, în toamna anului trecut, pe vestitul Tisza al ungarilor. Mai de curând, cumnatul fostului ministru președinte al Ungariei, baronul Radvan-ky, a pus vina pe Károlyi Mihály urzitorul revoluției ungurești, zicând, că el ar fi pus la cale omorul lui Tisza și ar fi fost chiar de față la omorâre și el. — Adevărul n'ar putea să-l spună decât însuși mortul, dar el tace acum tăcerea vecilor.

— Luptă între două aeroplan și un vultur. Deasupra orașului Atlantic City s'a ivit pe sub nori un vultur foarte mare, care plutea în văzduh ca un adevărat crai al înălțimilor. Doi aviatori văzând pasărea s'au urcat în aeroplan și au început să-o urmărească. Vulturul când a simțit cele două mătăhali cari îi tulbură împărăția s'a încordat cu cindă și stătea gata să năvălească asupra lor. Dar auzind motoarele hărnuitoare a chitit bagseamă, că nu

sunt lucruri curate și, întinzându-și aripile mai cu adinsul, s'a făcut nevăzut în zări.

Pentru orfanii războiului.

Primum la redacție această scrisoare:

Onorată Redacție, — Inima de mamă e aceea, care tresaltă și simte și cel mai înăbușit oftat al bietului orfan, care și-a pierdut pe tatăl său cine știe pe care front al țării ungurești de odinioară. În aceste inimi află mai iute răsuneț apelul »să facem colectă pentru copilașii noștri orfani dela Blaj» ai căror adevărat părinte sufletesc este milostivul și Prea grațiosul nostru Metropolitan Vasile, care a pus temelie tare acestei instituțiuni creștinești și Apostolești.

La un astfel de apel abia de câteva cuvinte, au alergat femeile milostive ale comunei Cerghidul mare și au contribuit din puținul lor — însă cu inimă de Samarinean — adunându-se suma de 317 Coroane; iar femeile comunei Cerghizel suma de 223 Coroane.

Bine ar fi, dacă în fiecare comună românească s'ar face un astfel de apel baremi de 2 ori pe an și sunt convins că nici când nu ar rămânea fără de rezultat și atunci s'ar putea adăposti în acest cămin mai mulți orfani cari așteaptă semnul de scăpare a inimilor nebile românești.

Vă rog binevoiti a preda destinației sumele colectate expediate la adresa prețiosului Dvoastre ziar, prin mandat postal.

Laurean Maior
cleric abs., secretar cercual.

Puteri mici și mari.

De-o vreme încoace se aude tot mai adeseori, despre cutare ori cutare stat ori împărăție, că e „putere mare” ori că e „putere mică”. Firește de cele mai multeori se spune, că cutare putere mare neîndreptățește ori asuprește pe cutare putere mică.

Să cercăm dar a ne da seama, că ce e una și ce e alta.

După cum în viața singuraticilor oameni se poate vedea adeseori, că nu totdeauna cel puternic la statură, cel mare în paiu, stă în fruntea altora, tot așa și despre state se poate zice, că nu totdeauna cele înținse sunt puteri mari. Așa de pildă se știe, că Prusia în veacul al optsprezecelea deși era o țară mititică, totuși aproape toți vecinii îi știau de frică, și o ascultau.

Care-i dar cheia, după care să poți zice, că un stat e putere mare? După învățătura istoriei și după pilda zilelor de azi, orice stat, ca să i-se poată zice putere mare, trebuie să aibă armată tare, gata a se jertfi în orice clipă pentru țară. Trebuie apoi să fie bogată, adică să aibă tot ce are lipsă la susținerea vieții pentru partea covârșitoare a locuitorilor săi.

Dacă vom socoti aceste cărinte față de țara noastră scumpă, atunci cu drept cuvânt și pe România noastră vom putea o numi putere mare. Armată așa de bineorganizată, ascultătoare și tare, astăzi nu mai este, dela granițele Franței și ale Italiei, până departe-departo la Vladivostoc, și nici țară așa de bogată în toate.

Putem fi dar mândri de țara noastră, deocamdată. Avem însă datorința să grijim, ea să o ținem și pe viitor.

Convocare — Despărțământul »Alba-Iulia» — al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» își va ținea adunarea generală ordinară *Duminecă în 12 Oct. n. 1919* în școala din Ighiu la orele 3 p. m. Programul:

1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului. 3. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea de membri. 4. Disertații ce se vor insinua mai dinainte la Dir. des. 5. Alegerea comitetului pe un period de trei ani. 6. Raportul comisiunii de sub pct 3. 7. Eventuale propuneri. 8. Închiderea adunării.

La adunare sunt invitați, pe lângă membri toți cei ce doresc înaintarea în cultura poporului nostru. Alba-Iulia la 30 Sept. 1919. Ioan Teculescu Dir. des. Dr. Zaharie Muntean, not. adhoc.

● ensă

de vânzare în Blaj, cu 5 odăi și celelalte superedificate ce se recer, precum și grădina.

Adresa:

Ioan Turcu,
Blaj.

(98) 2-2

Cine știe

despre Aurel Szabó, iurist din Blaj, voluntar pe frontul Italiei, care din 10 August 1916 nu a mai dat nici un semn de viață, fiind la 61 I. R. 14 Feldkomp. (Feldpost 109), să facă bunătate să scrie pe adresa »Unirea Poporului», înștiințând pe nemângăiata lui mamă. (3-3)

Număr cenzurat de Iuliu Maior.